

Jedna od tema koja deli domaću javnost je planirana izgradnja spalionice smeća u Beogradu na prostoru sadašnje deponije u Vinči.

Da nehigijenska deponija treba da se sanira slažu se svi ali na koji način treba tretirati otpad u glavnom gradu Srbije predmet je oprečnih mišljenja.

Nikola Jovanović, potpredsednik Narodne stranke i šef odborničke grupe Saveza za Srbiju, ističe da je izgradnja spalionice veoma štetna zbog više aspekata kako ekoloških tako i finansijskih.

- Dok sam obavljao funkciju zamenika šefa poslaničke grupe Saveza za Srbiju u Skupštini grada Beograda tražio sam da se u dnevni red uvrsti rasprava o spalionici, odnosno da se odluka o njenoj izgradnji poništi. Predstavnici većine u Skupštini grada taj predlog nisu prihvatili. Takođe sam sa Draganom Đilasom ispred Saveza za Srbiju govorio na konferenciji za novinare na kojoj smo izneli brojne argumentovane razloge zbog čega je izgradnja spalionice štetna po građane. Planirana izgradnja spalionice u Vinči je ubedljivo najlošija predviđena investicija u Beogradu nakon projekta izgradnje „Beograda na vodi“. Kroz javno-privatno partnerstvo gradske vlasti su se obavezale da koncesionaru plate u periodu od 30 godina 1,15 milijardi evra. To je ogromno opterećenje za građane glavnog grada Srbije koji će to papreno plaćati iz svog džepa. Takođe, prema ugovoru koncesionar se obavezao da izgradi i postrojenje za preradu gasa koji bi se koristio za proizvodnju toplotne i električne energije. Problem je u tome što bi vlasnik te energije bio koncesionar koji je dobio od nadležnih status povlašćenog proizvođača električne energije što znači da bi se ona od njega otkupljivala po znatno većim cenama od tržišnih - objašnjava Jovanović.

On dodaje da je projekat kritičan i sa ekološkog aspekta jer su predstavnici vlasti ranije govorili da se koncesionar obavezao da će sanirati postojeću deponiju u Vinči ali da se u poslednje vreme ta stvar ne spominje uopšte.

- Iz toga se može izvući zaključak da postojeća deponija koja predstavlja ekološki problem neće biti sanirana - navodi Jovanović.

Na pitanje šta bi bila alternativa izgradnji spalionice naš sagovornik ističe da postoje dve.

- Prva alternativa je da umesto spalionice bude izgrađen objekat za reciklažu gde bi se najveći deo smeća prerađivao a samo male preostale količine bi se spaljivale. To je praksa koja se sprovodi u poslednje vreme u razvijenim zemljama. Druga mogućnost je pak, ako se pokaže da je izgradnja spalionice nužna onda je ne treba graditi kroz koncesiju već tako što će Grad Beograd uzeti povoljne kredite. U tom procesu bi mogao da računa i na neka bespovratna sredstva od strane Evropske unije a investicija uz povoljno kreditno zaduživanje ne bi iznosila više od 200 miliona evra. Iz toga se jasno vidi koliko je to povoljnija varijanta

od ove na kojoj insistiraju gradske vlasti – zaključuje Jovanović.

Aktivista Ne davimo Beograd Vladimir Radojičić takođe iznosi finansijske i ekološke aspekte kao glavne razloge zbog čega spalionicu ne treba graditi ali dodaje i da je princip privatno-javnog partnerstva kroz koji treba da se sprovede ovaj projekat štetan za građane jer mnogo košta.

- Problem se sastoji u tome što otpad neće proći kroz neophodan tretman pre spaljivanja što će dovesti do toga da se u vazduh oslobađa velika količina pepela, kao i kancerogene supstance, dioksine i furane, za koje u Srbiji ne postoji laboratorija koja može da izmeri. Takođe, iz ugovora koji je napravljen sa koncesionarom u vezi ovog posla se ne vidi da je on na sebe preuzeo obavezu da reciklira smeće već samo da izgradi spalionicu a spaljivanje smeća je sa ekološke tačke gledišta štetan način rešavanja pitanja otpada – navodi naš sagovornik.

On dodaje da je problem i u tome što će se iz smeća proizvoditi i struja čija će cena biti dva i po puta skuplja od tržišne što povećava iznose računa za električnu energiju građana s obzirom da je koncesionar dobio status povlašćenog proizvođača energije.

Na pitanje na koji način treba regulisati tretman smeća u Beogradu bez da se izgradi spalionica naš sagovornik ističe da treba slediti primer „nultog otpada“ u Ljubljani.

- Najveći deo otpada se može reciklirati tako da je najbolje na taj način rešiti pitanje smeća. To je praksa koja postoji u Ljubljani. Tamo su takođe hteli da grade spalionicu ali su ipak odustali od toga i odlučili se za reciklažu – navodi Radojičić.

Sa druge strane, Vojislav Vuletić, generalni sekretar Udruženja za gas Srbije kaže za Danas da je izgradnja spalionice dobro rešenje da se sanira deponija u Vinči i tretira otpad iz koga će se proizvoditi struja i toplotna energija.

- Najvažnije je da ta deponija nestane a da se izgradi savremeno postrojenje za preradu smeća. Dodatni benefit je što će se između ostalog u tom postrojenju proizvoditi toplotna energija. Te količine su od velikog značaja za „Beogradske elektrane“ koje će zahvaljujući njima smanjiti svoje troškove za nabavku gasa a steći će i potencijal za proširenje svoje distributivne mreže – kaže naš sagovornik. On dodaje da kritike na račun izgradnje spalionice nisu racionalne s obzirom da postoji otpad koji ne može da se reciklira. – Šta da se radi sa onim smećem koje ne može da se reciklira? To smeće se jednostavno mora spaliti. Na žalost veliki problem u konkretnom slučaju stvaraju ljudi koji se apsolutno ne razumeju u tretman otpada i na tu temu pričaju napamet – ističe Vuletić.

Inače, Inicijativa Ne davimo Beograd je nedavno saopštila da je Evropska investiciona banka odbila da finansira izgradnju spalionice jer takav tretman otpada nije u skladu sa regulativom EU, a posebno sa Poglavljem 27. Iz delegacije Evropske unije je povodom toga

stiglo pojašnjenje da je na njenoj teritoriji spaljivanje otpada dozvoljeno u izuzetnim slučajevima kada ne postoji drugo rešenje te da bi i naša zemlja trebalo da teži ka tome da se najveći deo otpada reciklira a samo mali spaljuje.

Podsećanja radi, ugovorom koji je u jesen 2017. godine potpisan između grada Beograda i konzorcijuma Beo čista energija, koji čine francuska kompanija Suez Groupe SAS i japanski Itochu I-Environment predviđena je sanacija terena i izgradnja fabrike za tretman komunalnog otpada i proizvodnju energije, a kako se navodi projekat je vredan 330 miliona evra.

Plan je da 2021. ili 2022. sve bude završno i da postrojenje počne da radi. Pre toga, biće ugašen postojeća deponija u Vinči, da se iz nje počne sa eksploatacijom deponijskog gasa za proizvodnju struje. Takođe potpisan je i ugovor o otkupu toplotne energije između kompanije Beo čista energija i JKP Beogradske elektrane o izgradnji infrastrukturu za preuzimanje toplotne energije.

Izvor: danas.rs